

PYTANIA JAWNE

skrótowo

„Lalka”

Aleksander Gieryski, „Powiśle”,
[https://pl.wikipedia.org/wiki/Powi%C5%9Ble_\(obraz_Aleksandra_Gieryskiego\)#/media/Plik:Aleksander_Gieryski_-_Powi%C5%9Ble_\(Bank_of_the_Vistula_in_Warsaw\)_-_MNK_II-a-928_-_National_Museum_Krak%C3%B3w.jpg](https://pl.wikipedia.org/wiki/Powi%C5%9Ble_(obraz_Aleksandra_Gieryskiego)#/media/Plik:Aleksander_Gieryski_-_Powi%C5%9Ble_(Bank_of_the_Vistula_in_Warsaw)_-_MNK_II-a-928_-_National_Museum_Krak%C3%B3w.jpg) , domena publiczna
[dostęp 06.02.2024]

Jak literatura przedstawia kontrast między światem biedy a światem bogactwa?

Omów zagadnienie na podstawie Lalki Bolesława Prusa. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

INSPIRUJĄCY CYTAT

„Co dla jednych jest podłogą, dla drugich jest sufitem”.

**Zofia Nałkowska,
„Granica”**

KONTEKST KULTUROWY

**Obraz
Aleksander Gierymski
„Powiśle”**

SŁONIK

Obraz namalowany został w nurcie realizmu oraz naturalizmu i ukazuje mieszkańców Powiśla. Przedstawia ubogą dzielnicę Warszawy i ludzi tam zamieszkujących. Na plan pierwszy wyłania się postać mężczyzny łowiącego ryby w rzece oraz kobieta nabierająca wodę. Na pniu siedzi mężczyzna a obok przechodzi Żyd, co może wskazywać na wielokulturowość tej dzielnicy. W oddali widać mężczyzn siedzących na łodzi i dwie kobiety. Wszyscy są przedstawicielami biedoty, zajmują się hodowlą zwierząt lub rybołówstwem. Ubóstwo podkreśla także ich strój, brak obuwia kobiety z dzbanem, chaotyczność rozmieszczenia budynków oraz przedmiotów, jak również ciemna kolorystyka barw.

Plan wypowiedzi ustnej

1. Wstęp

W literaturze możemy dostrzec wiele opisów świata biedy i bogactwa. Najczęściej ukazwane są one na zasadzie kontrastu, które wskazują na podziały społeczne, ich przyczynę i skutki.

2. „Lalka”, B. Prus:

- opis warunków życia mieszkańców Powiśla i salonów arystokratycznych
- kamienica Łęckich jako studium społeczne
- hasła pracy u podstaw i pracy organicznej w powieści
- Wokulski i prezesowa Zastawska jedynymi bohaterami niosącymi pomoc biednym

3. Kontekst literacki:

- „Zbrodnia i kara”, F. Dostojewski - Petersburg miastem bogatych i biednych
- „Ludzie bezdomni”, S. Żeromski - kontrast świata bogatych i biednych w Warszawie, Cisach i Zagłębiu.
- „Janko Muzykant”, H. Sienkiewicz - bieda chłopskich dzieci i dostatek państwa z dworu.

4. Kontekst kulturowy

- Obraz Aleksandra Gieryskiego, „Powiśle” - uboga i zaniedbana dzielnica Warszawy.

5. Wnioski

Kontrast między bogatymi a biednymi podkreśla odwiecznie istniejące nierówności społeczne, ale także budzi empatię u odbiorcy, kształtuje świadomość społeczną i stanowi bodziec do zmian.